ZAŁĄCZNIK XX.5

Ściągawka kulturowa

Do czego służy: przypomina typowe sytuacje, które mogą zaskoczyć w pierwszych tygodniach pracy, i podpowiada, jak na nie reagować.

Jak korzystać: przejrzyj tabelę przed rozpoczęciem pracy ze stażystą i wracaj do niej, gdy coś Cię zaskoczy.

Sytuacja	Co może zaskoczyć	Jak zareagować
Kontakt wzrokowy	Stażysta unika kontaktu wzrokowego z przełożonym.	W wielu kulturach to oznaka szacunku, a nie unikania czy nieszczerości. Nie odczytuj tego jako braku zaangażowania.
Informacja zwrotna	Stażysta jest zaskoczony bezpośredniością polskiego feedbacku albo uznaje go za zbyt ostry.	Wyjaśnij, że bezpośredniość w polskich zespołach to zwykle rzeczowość, a nie krytyka osoby.
Small talk	Stażysta nie rozumie żartu w zespole albo nie włącza się w rozmowy „o niczym”.	Small talk pełni funkcję towarzyską. Pomóż zrozumieć kontekst, nie tłumacz dosłownie.
Hierarchia	Stażysta zwraca się do przełożonego inaczej, niż jest przyjęte.	Wytłumacz wprost lokalne zwyczaje, np. formy grzecznościowe. To wiedza, której nikt mu wcześniej nie przekazał.
Punktualność i przerwy	Inne podejście do czasu, przerw, organizacji dnia.	Nazwij zasady wprost i konkretnie, bez zakładania, że są oczywiste.
Święta i dni wolne	Nieporozumienia wokół dni świątecznych i urlopów.	Wyjaśnij polski kalendarz i zwyczaje z wyprzedzeniem, zanim staną się źródłem napięcia.

Jak reagować — w dwóch krokach

- Najpierw zrozum zachowanie z perspektywy drugiej osoby.
- Potem nazwij zasadę wprost i spokojnie.

Pamiętaj: Twoim celem nie jest „zrobienie z kogoś Polaka”, tylko pomoc w funkcjonowaniu w nowym środowisku bez rezygnacji z własnej tożsamości. To integracja, a nie asymilacja. Integracja jest możliwa tylko wtedy, gdy otoczenie — zespół i pracodawca — jest otwarte.